

KESKKONNAAMET

Riigimetsa Majandamise Keskus
rmk@rmk.ee

Teie 29.07.2024 nr 3-6.1/2024/4605

Meie 27.08.2024 nr 6-2/24/16089-2

Seisukoht Häädemeeste jõel Lillekopli paisu likvideerimine projekti kohta

Esitasite Keskkonnaametile¹ kooskõlastamiseks Lillekopli paisu likvideerimise tööde kavatsusdokumendi ning soovite seisukohti ja tingimusi tööde läbiviimiseks ning projekteerimistingimuste väljastamist. Lillekopli pais paikneb Pärnu maakonnas Häädemeeste vallas Häädemeeste jõel². Paisu likvideerimise eesmärk on parandada kalade rändetingimusi. Kavandatud töödega asendatakse amortiseerunud binokkeltruup uue truubiga ning kõik paisuga seotud konstruktsioonid eemaldatakse. Jõe ületamise võimalus taastatakse samaväärse rajatisega kui kavandatavatele töödele eelnenud ajal. Looduslik jõesäng taastatakse objekti ulatuses.

EELIS³ andmetel ei paikne projekteeritud tööd kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ega kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis.

Keskkonnaamet on seisukohal, et Häädemeeste jõel paiknev rändetõke likvideerimine on vajalik, kuna see takistab kalade vaba liikumist jões ning pais-regulaator on halvas tehnilises seisukorras. Seega on Lillekopli paisu likvideerimine keskkonnaseisukohast vajalik tegevus.

Täpsustame, et paisu likvideerimise, st ehitise lammutamise projekteerimistingimuste ja ehitusloa andmine on ehitusseadustiku kohaselt kohaliku omavalitsuse pädevuses. Juhime tähelepanu, et veeseaduse § 174 lg 2 kohaselt tuleb kohalikul omavalitsusel Keskkonnaametiga kooskõlastada paisu projekteerimistingimuste ja ehitusloa eelnõu.

Järgnevalt esitame märkused ja tähelepanekud, millega projekti elluviimisel arvestada:

1. Lillekopli pais (PAIS027090) on olnud Häädemeeste jõel püsivaks rändetakistuseks ning selle eemaldamine on jõe elustiku seisukohalt oluline. Häädemeeste jõe ülemjooksule on EMKF-i⁴ projektide käigus 2022 aastal rajatud kudepadjandid ning eemaldatud rändetõkked. Projekti aruanne toob välja, et hoolimata ülemjooksu korrastamisest ei jõua merest siirduv kala siiski igal aastal ülemjooksule, sest esineb rändetakistusi koprapaisude ja vanade paisuvaremete näol ja probleemiks on ka jõe veevaesus. Siiski on väga oluline eemaldada kõnealune truup koos paisuga ning edaspidi tegeleda ka kopraasurkonna

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 29.07.2024 nr 6-2/24/16089 all.

² Katastritunnused: 21301:004:0006, 21301:004:0031, 21301:001:0225.

³ Eesti Looduse Infosüsteem, Keskkonnaagentuur.

⁴ Euroopa Merendus- ja Kalandusfond.

vähendamiseks. Truubi väljavahetamisel jälgida, et ei tekiks astangut jõepõhja ja truubipõhja vahele. Tööde läbiviimiseks on sobilik aeg suvine madalveeperiood 01.06-15.09 (veevaesel aastal ka 30.09), mil forellide eelmise aasta mari on koorunud ning uut pole veel koetud. Truubi põhi on soovitatav katta erineva fraktsiooniga kruusaga (50% fraktsioon 2-5 cm, 50% 5-8 cm). Põhja kindlustamiseks vajalik kihi paksus 15-30 cm. Tööde teostamisel peab kasutama lekkekindlaid masinaid ning tehnikat võib tankida väljaspool veekaitsevööndit.

2. Juhime tähelepanu sellele, et tööde läbiviimiseks on vajalik taotleda veeluba või veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringut (sh lähtuvalt mahtudest). Veeseaduse kohaselt tuleb veekeskkonnariskiga tegevus registreerida paisutuse likvideerimise korral⁵. Kui tööde käigus on vajalik paigaldada tahkeid ained veekogusse (nt loodusliku jõesängi taastamisel kivid ja muu materjal) või veekogu süvendada koguses 5-100 kuupmeetrit või eemaldada veekogust setteid alates viiest kuupmeetrist⁶, siis on vajalik veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringut⁷. Lisaks võib olla vajalik veekeskkonnariskiga tegevuse registreering tee koosseisu kuuluva truubi ehitamiseks avalikult kasutataval veekogul⁸. Veeluba on vaja veekogu süvendamiseks või tahkete ainete paigutamiseks veekogusse alates 100 kuupmeetrist⁹. Täpsemalt selguvad eelmainitud asjaolud, kui on koostatud paisu likvideerimise projekt, kus on kirjeldatud veekogus tehtavad tööd ja nende mahud.
3. Kui rändetõkke eemaldamise käigus on vaja teostada puu- ja põõsarinde raiet Hädameeste jõe veekaitsevööndis (10 m) on vajalik Keskkonnaameti nõusolekut¹⁰.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Teadmiseks: anett.reilent@rmk.ee

Karl Markus Wahlberg 5885 7049 (keskkonnakorraldus)
karl.wahlberg@keskkonnaamet.ee

Margit Karu 5695 1985 (vesi)
margit.karu@keskkonnaamet.ee

Märt Kesküla 523 4410 (vee-elustik)
mart.keskula@keskkonnaamet.ee

⁵ Veeseadus (VeeS) § 196 lg 2 p 9

⁶ VeeS § 196 lg 2 p 3¹.

⁷ VeeS § 196 lg 2 p 2 ja 5.

⁸ VeeS § 196 lg 2 p 4.

⁹ VeeS § 187 p 8 ja 10.

¹⁰ VeeS § 121 lg 1.